

Καρδιο-Νεφρο-Μεταβολικό Σύνδρομο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. ΤΟΥΤΟΥΖΑΣ

Πρόεδρος ΕΚΕ

Η καθημερινή κλινική πράξη αναδεικνύει με σαφήνεια ότι οι σύγχρονες καρδιαγγειακές παθήσεις δεν εμφανίζονται μεμονωμένα. Αντίθετα, εντάσσονται σε ένα ευρύτερο παθοφυσιολογικό πλαίσιο όπου ο μεταβολισμός, η νεφρική λειτουργία και το καρδιαγγειακό σύστημα αλληλεπιδρούν στενά. Το καρδιο-νεφρο-μεταβολικό σύνδρομο αποτελεί σήμερα μια κεντρική έννοια που αποτυπώνει αυτή τη σύνθετη πραγματικότητα.

Η σημασία του συνδρόμου βασίζεται στην αυξανόμενη επίπτωση των επιμέρους νοσημάτων που το συνθέτουν. Ο σακχαρώδης διαβήτης, η παχυσαρκία και η χρόνια νεφρική νόσος παρουσιάζουν συνεχή αύξηση παγκοσμίως, ενώ η καρδιαγγειακή νόσος εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια αιτία θανάτου, με περισσότερους από 19 εκατομμύρια θανάτους ετησίως. Η συνύπαρξη αυτών των καταστάσεων δεν είναι τυχαία. Αντανακλά κοινές παθοφυσιολογικές οδούς, όπως η χρόνια φλεγμονή, η αντίσταση στην ινσουλίνη και η νευροορμονική ενεργοποίηση, που οδηγούν σε προοδευτική βλάβη οργάνων-στόχων.

Η διεθνής επιστημονική κοινότητα αναγνώρισε έγκαιρα τη σημασία αυτής της οντότητας. Το 2023, η American Heart Association εισήγαγε το πλαίσιο του Cardiovascular-Kidney-Metabolic συνδρόμου, προτείνοντας σαφή ορισμό και σταδιοποίηση με στόχο τη βελτίωση της πρόληψης και της θεραπείας.^{1,2} Παράλληλα, η European Atherosclerosis Society ανέπτυξε ένα συμπληρωματικό σύστημα σταδιοποίησης της συστηματικής μεταβολικής διαταραχής, ενισχύοντας την κατανόηση της πολυοργανικής συμμετοχής.³

Μέσα σε αυτό το δυναμικό επιστημονικό περιβάλλον, η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία ανέλαβε μια σημαντική πρωτοβουλία. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για εθνική προσαρμογή της γνώσης, συγκρότησε ομάδα ειδικών και εκπόνησε το πρώτο ελληνικό κείμενο ομοφωνίας για το καρδιο-νεφρο-μεταβολικό

σύνδρομο. Το κείμενο αυτό αποτελεί την πρώτη οργανωμένη προσπάθεια ανάδειξης του συνδρόμου σε εθνικό επίπεδο από επίσημο επιστημονικό φορέα.

Η συμβολή του είναι ουσιαστική. Προσφέρει ένα δομημένο πλαίσιο για:

- την έγκαιρη αναγνώριση ασθενών σε προκλινικό στάδιο
- τη σωστή διαστρωμάτωση κινδύνου
- τη συντονισμένη διαχείριση μεταξύ ειδικοτήτων
- την εφαρμογή στοχευμένων θεραπευτικών παρεμβάσεων.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η έννοια της σταδιοποίησης. Η αναγνώριση ασθενών σε πρώιμα στάδια, πριν την εμφάνιση κλινικών συμβαμάτων, επιτρέπει παρεμβάσεις με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και δυνατότητα ανατροπής της πορείας της νόσου. Αντίθετα, σε προχωρημένα στάδια, η νόσος χαρακτηρίζεται από «φαύλους κύκλους» αλληλεπιδράσεων μεταξύ καρδιάς και νεφρών, με σημαντική επιβάρυνση της πρόγνωσης.

Παράλληλα, το κείμενο αναδεικνύει την ανάγκη διεπιστημονικής προσέγγισης. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση απαιτεί συνεργασία καρδιολόγων, ενδοκρινολόγων, νεφρολόγων και παθολόγων, καθώς και τη συμμετοχή άλλων επαγγελματιών υγείας. Η ολιστική αυτή προσέγγιση αντανακλά τη φύση του συνδρόμου και θέτει τον ασθενή στο επίκεντρο της φροντίδας.

Η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία, αφουγκραζόμενη τις εξελίξεις και τις ανάγκες της κλινικής πράξης, προχώρησε πέρα από την απλή υιοθέτηση διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών. Δημιούργησε ένα επιστημονικό εργαλείο βασισμένο στην εμπειρία και τη γνώση Ελλήνων ειδικών, προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερότητες του ελληνικού πληθυσμού και του συστήματος υγείας.

Το καρδιο-νεφρο-μεταβολικό σύνδρομο δεν αποτελεί μόνο νέα νοσολογική οντότητα. Εκφράζει μια αλλαγή παραδείγματος στην ιατρική σκέψη. Μετατοπίζει το ενδιαφέρον από την αποσπασματική αντι-

μετώπιση μεμονωμένων νοσημάτων σε μια ολοκληρωμένη στρατηγική πρόληψης και θεραπείας.

Η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία παραμένει προσηλωμένη στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και στη βελτίωση της φροντίδας των ασθενών. Το παρόν κείμενο ομοφωνίας αποτελεί σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και καλεί την ιατρική κοινότητα σε ενεργή συμμετοχή και εφαρμογή των αρχών του στην καθημερινή πράξη.

Βιβλιογραφία

1. Ndumele CE, Rangaswami J, Chow SL et al. Cardiovascular-Kidney-Metabolic Health: A Presidential Advisory From the American Heart Association. *Circulation* 2023;148:1606-1635.
2. Ndumele CE, Neeland IJ, Tuttle KR et al. A Synopsis of the Evidence for the Science and Clinical Management of Cardiovascular-Kidney-Metabolic (CKM) Syndrome: A Scientific Statement From the American Heart Association. *Circulation* 2023;148:1636-1664.
3. Romeo S, Vidal-Puig A, Husain M et al. Clinical staging to guide management of metabolic disorders and their sequelae: a European Atherosclerosis Society consensus statement. *Eur Heart J* 2025;46:3685-3713.